

Algemene beschouwingen perspectiefnota SP 2023 - In steen gebeiteld

Beste toehoorders,

Ik houd het vandaag kort, zo rond de 9 minuten verwacht ik, want wat ons betreft is er geen tijd te verliezen. Verscheidenen maatschappelijke vraagstukken houden ons bezig en verdienen onze aandacht én belangrijker nog onze actiebereidheid. Dat betreft een breed pallet variërend van de momenteel sluimerende energiecrises, de klimaatproblematiek tot aan de toegenomen sociale ongelijkheid die allen (helaas) zichtbaar zijn in onze mooie gemeente.

Daarbij is de aanpak veelal een kwestie van perspectief. De vraag is of we op de juiste plek staan om alle aspecten goed te overzien? Zetten we daarbij onze gemeenschappelijke middelen op de juiste wijze in? Zijn we beweeglijk genoeg om goed om ons heen te kijken, en te zien wat er onder onze neus gebeurt of bijvoorbeeld net links van ons? Het is van belang om daarbij ook eens om te kijken en een compleet beeld te vormen van de actuele en relevante problematieken die in onze gemeente spelen.

De vraag die wij onszelf stellen, is of we dat op dit moment wel genoeg doen, of staan we helemaal vast, en staat alles al in steen gebeiteld. Of zijn we juist flexibel genoeg om rekening te houden met diverse perspectieven én hier ook naar te handelen?

Als we de perspectiefnota lezen, zien we dat er voor de komende jaren een vrij positief beeld wordt geschetst. Hierin lezen we over een sluitende begroting, een financieel gezonde gemeente, extra middelen bestemd voor taakmutaties en overschotten in de algemene reserves. Vanuit dit perspectief wordt een tekort vanaf 2026 een incidenteel voordeel tot 2026. Volgt u het nog? Een soort *new speak* om de dalende inkomsten vanaf 2026 te verzachten.

Simpeler gezegd wordt het nog belangrijker om helder te hebben waar onze prioriteiten liggen om in te investeren. Kijkend vanuit de positie van het college, is het belangrijk om de komende jaren een pas op de plaats te maken, en ons te focussen op de projecten die al in de voorgaande jaren zijn opgestart. De hoofdprojecten voor de komende jaren, dus waar het grootste deel van ons budget naar toe gaat, zijn simpelweg gebouwen. Het MFA in Brakel, de ontwikkeling van het gebied rond de Bossche Poort, en het Cultuurcluster. Investeren in drie concrete fysieke opgaven die al langer bekend en besproken zijn (en ook nodig, dan mag gezegd worden).

Desalniettemin schijnt dat dan wel heel ander licht op de uitgesproken leus *'blijven bouwen'* die het college 1.5 jaar geleden veelvuldig uitsprak. Het college bouwt met deze perspectieven namelijk verder op eerdere beleidskeuzes. Vrij letterlijk natuurlijk wanneer er vooral zaken worden doorgeschoven. Bedoeld het college dát wellicht met het 'rekening houden met toekomstige generaties' een andere zinsnede die we namelijk teruglezen in het bestuursakkoord— oftewel, het *'blijven bouwen'* als een soort intergenerationele bouwproject. Als een soort sagrafa familia van de Bommelerwaard, zo je wilt. Een mooi bouwproject waar iedere generatie van de bouw kan blijven genieten maar nooit afkomt.

Als we onze blik net wat breder inzetten zien we dat er over talloze belangrijke onderwerpen juist niet gesproken wordt, of wellicht erger, dat deze niet eens in zicht zijn. De vraag aan het college is dan ook in hoeverre zij de volgende problematieken überhaupt in zicht hebben, en waarom hier geen perspectieven voor geschetst worden.

Zo wordt er vrijwel geen aandacht geschonken aan de toegenomen armoede en sociale ongelijkheid in de gemeente, terwijl we als gemeenteraadsleden hier letterlijk iedere bijeenkomst in het gemeentekantoor mee geconfronteerd worden door, de daar geplaatste extra voedselkast van de voedselbank? Welk perspectief schetst het college voor deze inwoners?

Zo wordt er geen aandacht geschonken aan alle problematieken rondom de in (let op) 2015 (!) ingezette decentralisatie waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de kwetsbare burgers in de jeugdzorg, werk en inkomen, en de zorg voor ouderen en langdurig zieken, dit proces heeft inmiddels voor veel onrust en onzekerheid gezorgd. Wachtlijsten zijn toegenomen en perspectief is afgenomen. Welk perspectief schetst het college voor deze inwoners?

Zo wordt er geen aandacht geschonken aan de problematieken op de *woningmarkt* en de mogelijkheden die hier zijn om aan volkshuisvesting te doen. Voornamelijk minder vermogende (lokale) inwoners hebben geen uitzicht op een eigen woning. Welk perspectief schetst het college voor deze inwoners?

Zo wordt geen aandacht geschonken aan...nou ja, zo kan ik (helaas) nog wel even nog wel even doorgaan. De komende jaren zijn er nog talloze andere sociale uitdagingen, die complex zijn, waar veel mensen mee in aanraking komen en waar veel perspectieven op bestaan, en waar we zo snel mogelijk mee aan de slag moeten gaan. Multiperspectiviteit en een gezamenlijke aanpak zijn dan wat ons betreft ook de sleutelwoorden.

Juist in de participatiesamenleving van vandaag de dag is het zaak om als lokale overheid je verantwoordelijk te pakken en de regie te nemen om alle verschillende perspectieven goed in kaart te brengen. We willen graag dat onze bewoners betrokken worden bij alle maatschappelijke vraagstukken maar ervaren dat dit voornamelijk frustraties oproept. Het merendeel van de inwoners houdt zich afzijdig van de gemeentepolitiek, voelt zich niet gehoord en weet zich geen raad met alle bureaucratische en kille mechanismen. De dappere inwoners die zich hier aan wagen (lees mondige actieve burgers) voelen zich daarbij vaak juist gepasseerd. Participatie is vooral op papier nog een groot goed maar mist zijn doel in de samenleving. We hebben de afgelopen jaren veel te veel berichten ontvangen van inwoners die zich niet gehoord voelden, en die ervoeren dat zij door de gemeente te kil en hard benaderd werden, laat staan dat zij merkten dat er voor daadwerkelijke participatie vaak geen plek was.

We zijn dan ook blij dat dit college *in beginsel*, participatie een warm hart toedraagt en graag met partijen en inwoners wil samenwerken om te werken aan een optimale leefomgeving, en zijn dan ook benieuwd hoe dit de komende jaren aangepakt wordt. Wij vragen ons dan ook af, hoe ervaart het college de huidige 'participatie' met haar inwoners? En wat vinden zij van de kritiek van diezelfde inwoners dat de gemeente te kil is, te zakelijk is, vaak niet reageert, of geen ruimte laat om daadwerkelijk te participeren?

Hier is immers nog veel terrein te winnen. De huidige participatiestructuur functioneert niet en we moeten gezamenlijk zoeken naar een manier om de inwoners meer te betrekken bij de democratische besluitvorming. Het onlangs gevoerde debat over de rol van de lokale media, onafhankelijke mediavoorzieningen en de relatie tot onze democratische principes sluit hier dan ook mooi bij aan. Dit debat toonde de relevantie van het hebben van de lokale media en de rol die zij vervullen. Niet alleen in het informeren van de inwoners, maar ook andersom, in het informeren van de raadsleden en het college over zaken die spelen in de gemeente. Daarbij werd duidelijk dat de lokale media een verbindende rol spelen, zij zorgen voor het sociale weefsel tussen de inwoners die door de berichtgeving versterkt wordt, en waardoor men zich meer onderdeel voelt van de regio of gemeente. Als laatste werd duidelijk dat de lokale media een belangrijke rol spelen in het controleren van de gemeentepolitiek. Door als waakhond op te treden, belangrijke politieke keuzes kritisch te bevragen en aan de inwoners te publiceren. Goed om te zien was dat gedurende het debat de verschillende perspectieven van de partijen uitgesproken werden en er consensus ontstond over het belang van de onafhankelijkheid van deze lokale media en tevens over de actieve rol die de gemeente hier mogelijk in moet spelen om de lokale media te stimuleren. Voordat men immers überhaupt kan participeren dient men wel geïnformeerd te zijn. Daarbij is het heel simpel, minder lokale media zorgt voor minder verbinding tussen inwoners, voor minder uitwisseling van informatie van en tussen inwoners en de politiek, en voor minder democratische controle op de lokale politiek. Wij zijn dan ook benieuwd in hoeverre het college zich zorgen maakt over het verdwijnen van onze lokale media en het effect hiervan op de gemeente?

Het moge duidelijk zijn dat we de komende jaren aan de slag moeten met verschillende maatschappelijke vraagstukken die van ons verlangen om samen te werken. Zowel onderling als raadsleden, als met de verschillende organisaties, instellingen en inwoners binnen de gemeente. En ik geloof dat dat ook mogelijk is, maar dan moet er zeker vaart gemaakt worden en moeten ieders verschillende standpunten ook vertegenwoordigd worden. Ik put hoop uit enkele voorbeelden van het afgelopen jaar waarin de partijen elkaar vonden en tot actie over konden gaan. Denk daarbij aan de casus van het iets te enthousiast gebouwde huis in Bruchem waar de voltallige gemeenteraad elkaar uiteindelijk kon vinden in de daar te hanteren lijn. Daarbij denk ik ook aan het gezamenlijke besef om het verenigingsleven in Zaltbommel actief te ondersteunen om te zorgen dat diverse verenigingen letterlijk een dak boven hun hoofd kunnen houden. Verder denk ik aan de noodfondsen die zijn opgetuigd de afgelopen winter met de energiecrises, maar ook aan het ondersteunen van de verschillende verenigingen en groepen die nieuwe onderkomens hebben verkregen zoals het nieuwe skatepark en de jeu de boule dome – vooral die laatste laat zien dat het college daar in ieder geval fors in wil investeren. We hebben er dan ook vertrouwen in dan we verenigingen met specifieke problematieken blijven de komende jaren blijven ondersteunen.

Afsluitend brengt dit mij bij de moties die ik u vanavond wil voorleggen. Dat betreft:

1. Onafhankelijke mediafonds

-Deze motie geeft de opdracht om te inventariseren wat de mogelijkheden zijn om een dergelijk onafhankelijk fonds op te richten. De afgelopen periode is over deze onafhankelijkheid gesproken, en deze motie heeft dan ook de verschillende inbreng van partijen meegenomen waaronder het belang van onafhankelijkheid. Belangrijk om te herhalen is dat het een onafhankelijk fonds betreft, vergelijkbaar met subsidies die de gemeente uitgeeft. Lokale mediapartijen kunnen hier van gebruik maken om daarmee kwalitatieve nieuwsvoorzieningen (onafhankelijk) op te richten of te versterken. Of dat nu gaat om een lokale krant, uitbreiding daarvan, een radiozender, digitale media of andere vormen. Het spreekt voor zich dat hier geen belangenverstrengelingen (ofwel, had ik het al genoemd, onafhankelijkheid) optreedt tussen de gemeente en de uitvoerende lokale media. Een dergelijke onafhankelijk fonds zal bijdragen aan een sterkere verbinding binnen onze gemeenschap, een beter geïnformeerde gemeenschap en een meer betrouwbare goed gecontroleerde en functionerende democratische structuur.

2. Scouting

-De motie richt zich specifiek op de Scoutingvereniging St. Martinus in Zaltbommel om hier als gemeente veel meer een actieve rol te nemen in het ondersteunen van deze vereniging om een nieuw clubgebouw te realiseren. Een tijdje terug zijn we met de gehele raad op bezoek geweest bij deze vereniging en hebben geluisterd naar de noden die hier benoemd werden. Met deze motie kunnen we de vereniging laten zien dat we een actieve rol pakken in dit proces om de huidige impasse te doorbreken.